

Index Disputationum quae hoc volumine primo continentur:

1. De judiciis paganis.
2. De Emphyteuta meliorationibus.
3. De Retentione.
4. De Concussione.
5. De Testamento p nuncupationem qua late facta.
6. De liberis Expositiis funditionem.
7. De immunitate Metatica.
8. De iure Detractionis.
9. De Pensionis ob periclitate remissione.
10. De Sumptibus Pietatis.
11. De Schola Macedoniano.
12. De Potestate Maritali.
13. De Actionibus Praejudicialibus.
14. De Moneta, eiusdem iure & Mutatione.
15. De Magistratibus.
16. De Actione Spolij.
17. De Divisione ac Qualitate rerum et earum dominio ex iure gentium acquirendo.
18. De Minibus eorumque damnis.
19. De Praesumptionibus.
20. De Suboracis.
21. De Diffidationibus: Confessio.
22. Analysis 1: Traditionibus 20 C. De Pactis.

Dubio

A

Q. D. B. V.

DISPUTATIO JURIDICA

De

JURE DOMINII
RESTRICTO,

Quam

Divinâ favente Gratiâ,
Autoritate & Decreto

Magnifici Jctorum Ordinis in Al-

mâ Lipsiensi,

SUB PRÆSIDIO

DN. D. PAULI FRANCISCI
ROMANI,

Com. Pal. Cæs. Prof. Pand. Publ. & Facul. Jur. Assess.
nec non Canon. Numburg.

*Publicæ placidæq; Disquisitionum Censuræ
submittit*

CAROL. FRIDERICH *Sarber*

Gustroviensis Megapolitanus,
AUTHOR.

d. XI. Mens. Martij M DC LXXV.

LIPSIÆ

Literis JOHANNIS GEORGI.

PARENTI SUO VENERANDO
DN. JOHANNI LEVINO
Färber/
JCTO, SERENISSIMI AC CELSISSIMI
PRINCIPIS ET DOMINI,
DN. GUSTAVI ADOLPHI,
DUCIS MECKLENBURGICI &c &c. &c,
CONSILIARIO,
DISSERTATIONEM HANC JURIDICAM
IN
PERPETUÆ OBSERVANTIÆ, AC GRATI-
TUDINIS MONUMENTUM
PIA ET DEVOTA
MENTE
D. D. D.

CAROL. FRIDERICH Färber/
AUTHOR.

CAPUT I.

DE

JURE DOMINII IN GENERE.

Th. I.

PRiusquam ad præsentem Dissertationis meæ Materiam pertractandam me accingam, pauca quædam in hoc cap. de jure Dominii in genere præmittam, ut ex hisce generalibus reddantur clariora, quæ in specie postea de jure Dominii restricto dicturus sum.

Th. 2. I. Etymologiam vocis Dominii quod concernit, quamvis illam alii aliundè derivent, quidam à Græco *δομῶν*, i. e. subjicio, quidam à *δῆμος*, quod denotat exstruo, vid. Joh. Ott. Tabor. *Jpr. El. Meth. p. 2. th. 6.* Ludw. *Exerc. Just. Disp. 4. Thes. 3.* desumptam tamen esse puto à domo, secundum illud Ulpiani in *l. 195. §. 2. ff. de V. S.* quod Paterfam. appelletur, qui in domo dominiū habet, conf. Val. Gviel. Forster. *Tr. sing. de Domin. c. 1. §. 1. & seqq.*

Th. 3. II. Homonymiam quod attinet, sumitur Dominium (1.) *latissime* pro quacunq; legitimâ facultate & potestate ad aliquid habendum, ita, ut quicumq; habet aliquod jus circa rem, possit istius rei Dominus dici, vid. Hahn. *ad Wesenb. in t. de A. R. D. n. 3.* (2.) In sensu juridico accipitur vel *generaliter* in impropria significatione, prout denotat quodcunq; jus in re inter privatos constitutum, tam latè, ut omnes quinque sub se comprehendat juris in re species. *Specialiter* verò & *strictè* sumtum, certam tantum juris in re speciem denotat, & est jus, quod quis habet in ipsam rei substantiam determinatum, diciturq; dominium proprium & *strictè* sic dictum contradistinctum reliquis juribus in re, v. gr. Possessioni, Pignori, servituti, & hereditati, confer *l. 13. §. 1. C. de Judic. l. 12. §. 1. de Acquir. poss. l. 7. C. de petit. hered. l. 19. de damn. inf.* vide infra Cap. 5. Th. 3. Atq; sic hoc loco sumitur.

A 2

Th. 4.

Th. 4. III. Synonymia constat ex vocabulis, quibus aliàs in jure Dominium denotatur, v. gr. quod dicatur proprietas, l. 13. pr. l. 9. §. 6. 7. l. 36. ff. de A. R. D. §. 44. & seq. inst. de R. D. (quamvis interdum nuda intelligatur proprietas absq; rei usu in §. 1. Inst. de usufr.) Proprium, l. 28. de A. R. D. & quoq; jus Domini t. t. C. de jur. Domin. impetr. Germ. dicitur Eigenthumb / oder die eigenthumbliche Berechtigtheit. Conf. Hahn. Diss. de jur. Rer. c. 3. Conclus. 36. Val. Guél. Forster, d. Tr. de Dam. c. 3.

Th. 5. Dominium strictè sic dictum est jus in re (a.) quo res præsertim (β.) corporalis cujusq; propria (γ.) est, adeo ut pro arbitrio disponere, (δ.) de illa, eamq; vindicare (ε.) quis possit, in quantum lege (ζ.) aut conventionione (η.) non prohibetur.

(a.) vid. l. 6. C. de pact. int. empt. & vend. l. f. C. de fund. Patrim. l. 23. de R. V. l. 2. §. 1. si serv. vind. add. l. 13. §. 1. ff. de damn. inf. l. 2. §. 3. C. de jur. Dom. imp. (β.) Propriè enim est tantum rerum corporalium dominium, impropriè verò & analogicè incorporalium, vid. infra Cap. 3. th. 4. (γ.) l. 28. l. 13. ff. de A. R. D. §. 42. §. de R. D. l. 52. §. 10. verb. deinceps rem propriam ff. pro soc. (δ) l. 21. C. Mand. l. 9. §. 3. de A. R. D. (ε.) l. 9. ff. de R. V. l. 23. eod. (ζ) l. 14. C. de contr. emt. t. r. l. quib. al. lic. vel non Vid. Cap. IV. th. 2. & seqq. (η) arg. l. 66. ff. de fure. Vid. d. Cap. IV. & Cap. VI. th. 2. Conf. Hahn. de jur. rerum concl. 37. & in Not. ad Wesemb. int. de A. R. D. n. 3. Schnobel. ad π. disp. 20. th. 1. Tabor. Jurispr. Elem. Meth. P. 11. th. 7. Ludw. Exerc. J. 4. th. 3. Struv. ad π. Exerc. XI. th. 4.

Th. 6. Varie autem à Dd. traduntur Divisiones Domini (I.) ratione causæ efficientis dividitur in Legitimū & Prætorium, l. 1. de fund. dot. l. 1. de bon. poss. Hoc duplex est, fingitur enim jure prætorio acquisitum, quod tamen jure civili nondum est. Ex eò oritur Publiciana in rem act. §. 4. l. de A. (2.) fingitur jure Prætorio quasi nondum amissum, cum tamen jure Civili revera amissum, ex quâ datur actio Rescissoria, per §. 5. l. de A. conf. Bachov. Tr. de Act. Disp. 3. th. 15. (II.) In Bonitarium & Quiritarium, quæ tamen divisio ab Imp. Justiniano sublata per l. uny. C. de jur. Quirit. toll. (III.) dispescitur Dominium à Forster. d. Tr. de Dom. Cap. V. memb. 2. & alius in Proprietatis s. corporis & juris, sed rectius illa rejicitur, cum juris do-
mini-

minium propriè non fit, *vid. cap. 3. Th. 4. (IV.)* Porro Dominium aliud est revocabile, aliud irrevocabile *vid. l. 66. de R. V. d. cap. 4. th. 13. (V.)* Aliud Naturale, aliud Civile, *l. 30. C. de jur. dot. vid. cap. 4. th. 17. (VI.)* Dividitur Dominium ratione effectus, in plenum s. liberum, & minus plenum s. restrictum, & hoc iterum in directum & utile, de qua divisione in *seqq. cap.*

CAP. II.

DE

DISTINCTIONE DOMINII IN PLENUM & Minus Plenum, hujusq; subdivisione in Directum & Utile.

Th. 1.

Dominium Plenum, liberum s. quod idem est dominium pleno jure, *l. 11. C. de act. empt. Plenum jus per l. 17. ff. quib. mod. usufr. am. est penes eum, qui plenissimam habet de re propria pro lubitu disponendi potestatem, ejusq; plenissimum usum, vid. §. ult. l. de usufr. d. l. 17. ff. quib. m. usufr. am. l. 126. §. 1. ff. de V. O. Conf. Schnob. ad n. Disp. 20. th. 2. Hahn de jur. rer. conclus. 42. Eckold. ad n. in t. de A. R. D. th. 6. Dn. Puffendorf. Jpr. Elem. lib. 1. def. 5. §. 3.*

Th. 2. Dominium verò Minus plenum s. Restrictum duplex est; Aliud est, quod quoad nudum Exercitium tantum aliquo modo restrictum, in se verò spectatum quoad ipsam proprietatem & usum plenum est, ita, ut nihil quicquam juris in re alicui indè accedat, sed liberum de re sua disponendi arbitrium, quod in alienando & administrando consistit, Dominis lege, conventionem, aut alio modo limitatur & restringitur, salvo tamen manente jure in re, *vid. t. t. de Reb. eorum, qui sub Tut. vel. Cur. sunt. t. I. quib. alien. lic. vel non. l. f. C. de pact. inter Empt. & vend.* Aliud verò est, quando adest ipsi proprietati Restrictio, & quis integrum jus non habet, sed in alterum aliquid juris in re transfertur. Et hoc Dominium Minus plenum cum ex restrictione Domini Pleni oriatur, ideoq; tum ex hoc pleno non possunt non etiam duo dominia restricta & minus plena fieri, quorum unum in restricta Proprietate ac superiori in re potestate, & propterea superius & directum dominium dicitur,

A 3

Germ.

Germ. das Mehrer Eigenthumb/ Grund-eigenthumb/ conf. 2. FF. 23.
Rosenth. de Feud. concl. 1. c. 6. n. 8. Alterum in plenissimo usufructu
cum potestate quadam alienandi & vindicandi conjuncto consti-
tit, atq; adeo ab utili actione s. qf. vindicatione, aliisq; utilitati-
bus, quas præ dominio directo habet, à Dd. utile vocatur, vid. 2. FF.
8. pr. confer. Rosenth. c. 1. concl. 6. lit. a. Illud habet 1. Dominus feudi,
2. F. 8. §. 2. 2. F. 47. §. 23. 2. Dominus Emphyteuseos, l. 2. C. de jur.
emphyt. 3. Dominus soli superficiarii l. 1. §. 4. de superf. Hoc compe-
tit (1.) Vasallo, arg. 2. F. 8. verb. rei autem. (2.) Superficiario l. 1. §. 6. 7.
de superfic. Emphyteutæ arg. l. ult. ff. si ager. veët. conf. Forster. d. Tr.
de domin. cap. 5. memb. 3. Dn. Struv. synt. I. F. c. XI. XII. §. synt. I. C. Exer.
XI. th. 55.

Th. 3. Quamvis autem quamplurimi Dd. (quos citatos vide
ap. Val. Guiel. Forster. Tr. de domin. c. 5. m. 3. p. m. 37. §. seqq.) divisio-
nem hanc tanquam juri planè incognitam rejiciant; Utrumq; ta-
men & dominium directum & utile dari, ex jure nostro licet non
κατὰ τὸ πῆρόν s. secundum verba, rectè tamen κατὰ διάνοιαν s. secun-
dum rem ipsam probari potest. Quippe fundamentum hujus
distinctionis 1. exindè liquet, quod quidam de jure Civili, qui jus
in re habent, illud interdum habeant tantum jure proprietatis, per
§. 1. I. de usuf. §. 2. I. per quas pers. cuiq; acqu. l. 6. l. f. C. de bon. qua lib. Inter-
dum jure utendi fruendi tantum, cum potestate tamen rem simul
vindicandi gaudeant, l. 1. §. 1. ff. si ager. veët. l. 19. de damn. inf. l. 3. §. pen.
de N. O. N. 2. Cum in omni dominio attendatur proprietas & fru-
ctum perceptio, illaq; directò in alium transferatur, & prius Domi-
no obveniat, ut ex illa Dominus æstimetur, quis non rectè illam
proprietatem Domino prius obvenientem dicat dominium dire-
ctum? arg. l. 9. §. 6. 7. l. 36. de A. R. D. per consequentiam v. cū utilitas rei
& usufructus ex proprietate fluat, l. 25. pr. l. 1. de usur. vid. Dn. Struv.
synt. I. C. Exe. XI. th. 54. illicq; usui fructui interdū accedat potestas ali-
enandi & vindicandi (quæ præsupponit dominium. l. 23. pr. de R. V.)
quis non illud utendi fruendi jus cum vindicandi facultate appelli-
tet Dominium Utile, cum ad aliam juris in re speciem referri neque-
at? cum illud directò dominio proximū sit, adeoq; alio nomine de-
nominari nequeat. Ac licet hoc ipsum nomen in jure nō reperiatur,
tamen res ipsa satis clara est: Leges etiam non semper verba, (quæ
tantum sunt signa conceptuū) sed res attendunt, l. 2. C. Com. de leg. l. 4.
ff. de

*ff. de P. V. vid. Grot. lib. 2. c. 6. n. 1. de I. B. & P. (3.) si hæc distinctio non admittatur, evertuntur omnia jura feudalia, Emphyteutica-
ria & superficiaria, quæ pro objecto habent Dominium directum &
Utile. (4.) Ratione utilis domini datur Vasallo & superficiario
utilis quoque in rem actio, 2. F. 8. pr. & 43. l. 1. §. 4. 5. 6. 7. ff. de superfic. l. 16.
§. ult. de Pignor. act. (5.) In praxi hæc distinctio utilissima est, & in-
veterata consuetudine invaluit adeo, ut oleum & operam perdant,
qui ex Scholis illam rejiciunt, ut dicit Hahn. in Not. ad Wes. in. r. St. A-
ger vect. n. 2. conf. Bach. ad Trentl. Vol. 1. Disp. 15. th. 1. Schneidew. ad §. 11.
l. de R. D. n. 4. Carpz. de Jur. Form. Dec. 5. cas. 3. n. 26. & 27. Eckolt. ad π.
in d. t. de A. R. D. §. 6.*

CAP. III.

DE

OBJECTO JURIS DOMINII RESTRICTI,

Sen

De Rebus habilibus ad recipiendum Jus Domini
Restrictum.

Th. I.

Jure ac rationibus satis comprobata distinctione Domini Minus
pleni in directum & utile, jam quoque operæ pretium erit, ut de
Obj. juris domini Restricti s. Minus pleni paucis agamus.

Th. 2. Notandum itaque est, quod omnes res, quæ commer-
ciis hominum exemptæ sunt, pro Objecto hujus Domini restricti
venire nequeant, sive 1. sint Res sacræ, religiosæ, & sanctæ, per §.
7. 8. 9. 10. l. de R. D. à quibus tamen omnino distinguuntur res Ec-
clesiasticæ & bona Ecclesiastica, quæ debitis requisitis interveni-
entibus pro utilitate Ecclesiæ rectè alienantur, l. 17. §. 1. C. de SS.
Eccles. Nov. 120. Nov. 7. c. 2. l. 22. pr. C. d. t. confer. Carpzov. lib. 2. Jur.
Consist. def. 300. & in Comm. ad L. R. G. cap. 3. §. X. n. 96. Dn. Struv.
Synt. J. F. c. 6. aph. 4. & S. J. C. Exerc. 3. th. 71. sive 2. Res Universi-
tatis, quæ nullius privati esse possunt §. 6. l. de R. D. sive 3. Res Jure
Gentium publicæ, §. 2. l. d. t. à quibus tamen differunt bona impe-
rii propria ac Civitatis aut Reip. quia res Jure Gentium publicæ
in omnium sunt usu, bona verò certi alicujus imperii aut civita-
tis

tis in patrimonio quasi proprio sunt ejusdem Civitatis aut populi, quod constat expresso Text. l. 2. §. 4. ne quid in loc. publ. j. l. 17. de V. S. neq; omnium in civitate degentium usibus inserviunt, l. 6. pr. ff. de contr. empt. vid. Dn. Dav. Mevius ad jus Lub. part. 2. Tit. 3. rubr. n. 7. Atq; exigente reipubl. utilitate alienari possunt, vid. l. 1. c. de vend. reb. Civit. ibi p. Johan. Brunnem. ad l. ult. d. t. n. 1. 2. 3. & seqq. Ita hodiè Imp. bona Imperio aperta absq; consensu statuum non iterum in feuda concedit, & de bonis vacantibus & feudis imperio apertis alium investit, quod ex Capitul. Caroli V. §. 24. & art. 30. Capitul. Noviss. Leopoldi constat, exceptis feudis Electoralibus, quæ semper necessariò iterum in feuda concedenda, ne Numerus sc. Electorum imminuatur, vid. Johan. Limn. de jur. Publ. lib. 2. c. 9. n. 15. seqq. Carpz. in Comm. ad L. R. G. c. 7. sect. 3. n. 37. Arum. ad A. B. discurs. 4. cap. 7.

Th. 3. Objectum itaq; verum & adæquatum hujus domini restricti sunt qualibet res, quas quis in patrimonio habere potest, propriè tamen tantum corporales, quod patet ex §. 1. in. fin. Inst. de Act. l. 13. §. 1. verb. sive Corporis dominus. ff. de damn. inf. l. 2. §. 1. verb. is, qui dominium in fundo habet. ff. si serv. vind. l. 2. & 3. C. de jur. dom. Imp. non etiam res incorporales, quippe quæ impropriè & analogice & domini latè accepti tantum objectum esse possunt, vid. th. 4. tam mobiles, quam immobiles, l. 115. 198. de V. S. t. I. de Reb. corp. & inc. Licet autem videatur non omne jus domini restrictum seu Utile Dominium, quod Vasallus in feudo sibi habet constitutum, capax esse etiam rerum mobilium, cum per usum harum rerum non possit non quoq; ipsa proprietas sæpè interverti, per text. in §. 2. l. de usufr. & 2. F. 1. & 23. Attamen nihil obstat, quo minus & pecuniæ rerumq; ita mobilium utile dominium datione in feudum constituatur, dummodò de expressâ Vasalli & Domini voluntate & transmutatâ qualitate pecuniæ allodialis in feudalem constet, vid. Carpz. Ipr. for. p. 3. C. 30. D. 10. Matth. Coler. decis. 94. n. 6. & seqq. Proprium quidem ob deficiens adæquatum subjectum, quod recipiat qualitatem feudalem, adeò dici nequit, cum verò formale feudi adsit, sc. obligatio Vasalli ad fidem Domino præstandam, ideoq; rectè adhuc feudum & utile dominium constituitur, Improprrium tamen & exorbitans, quod à communi feudorum natura recedit. Ulterius hæc de re legatur Dn. Struv. synt. J. F. c. 4. aph. 3. & seqq.

Th. 4.

Th. 4. Dixi, quod jus domini restrictum tantum proprie in rebus corporalibus, *improprie vero & analogice* in rebus incorporalibus constituatur, quod seqq. rationibus stabiliri potest: I. Quia ex dominio proprie sic dicto rerum corporalium specialis in rem actio, quæ Rei vindicatio dicitur, oritur, quæ verum dominium præsupponit, *l. 23. pr. de R. V.* quæ Actor rem suam esse petit sc. corporalem, *§. 1. in fin. I. de Act.* Hæc itaq; rei vindicatio ob res incorporales non datur, quod disertè probat *l. 56. ff. de R. V.* quia res incorporales non habent aptam materiam ad recipiendam domini formam ejusq; effectum, omnia enim jura incorporalia rebus corporalibus earumq; dominio insunt virtualiter, sunt enim nihil aliud, quàm certæ qualitates quas dominium circa personas & res corporales produxit; ideoq; actione Confess Neg Actione Serv, & quasi Serv. & in judiciis possessoris actor non petit rem corporalem suam esse, sed aliud jus in re, quod rei corporali inhæret, præten dit, *l. 15. §. 1. ff. de Servit. l. 4. pr. ff. Si serv. vind. §. 2. & 7. I. de A.* Illud tamen negare etiam non potero, quod interdum in jure nostro vindicatio tam generaliter sumatur, ut sicut condictio personalem, ita ipsa quoq; omnem Realem actionem denotet, *§. 15. I. de A. & l. 25. ff. de O. & A.* atq; adeò extendi quoq; possit ad Servitutes, Pignus, Usumfructum, hæreditatem *per t. t. π. si serv. vind. l. un. §. pen. ff. de Remiss. l. 43. de pign. act. l. 7. de O. & A.* In istis enim Text. intelligitur vindicatio generalis, specialis vero quæ ex dominio proprie sic dicto oritur, dicitur Rei Vindicatio, quæ rebus corporalibus propria est, *per d. §. 1. in fin. I. de A. l. 23. pr. de R. V. & t. t. ff. de R. V.* II. Res incorporales ex causa domini translativa in aliquem non transferuntur; Nam qui aliquod jus in re, v. g. servitutum alteri concedit, non statim ipsam rem & dominium rei tradit, quippe animum transferendi planè non habet, dum rei concessæ proprietatem retinet, & utilitatem, & aliud jus in re quoad rei accidentia actori tribuit. Ubi itaque ab utraq; parte contrahentium affectus & animus transferendi ipsam rem non est, ibi etiam dominium non censetur translatum, per eleg. Text. *in l. 55. ff. de O. & A.* Ergò exinde concludo, incorporalium rerum proprie, uti rerum corporalium, non esse dominium. III. Quia res incorporales tradi non possunt, quippe quod saltem de rebus corpo-

B

ralibus

ralibus prædicatur, per §. 14. *Inst. de R. D.* de incorporalibus verò negatur, *l. 43. §. 1. de A. R. D. l. 20. de servit.* quia traditio est corporis naturalis, quod possideri potest, cum autem ita res incorporales possideri non possint. E. nec propriè tradi possunt, per *l. 3. de A. R. D.* Hinc res incorporales tantum quasi traduntur, per cessionem, usum & patientiam, sc. per *l. 1. §. f. de S. R. P. l. 20. de servit.* sicuti saltim quasi possidentur, *l. 11. §. 1. de Public. in rem act. l. f. de servit. l. 2. de S. R. P.* Huic sententiæ adstipulantur Hahn. in *Not. ad Wes. in t. de A. R. D. n. 3. p. m. 485.* & seqq. Donell. *9. comm. c. 8.* Harprecht ad *pr. Inst. de R. D. n. 48.* & seqq. Gilcken. in *prelud. Ludov. Exer. Inst. Disp. 4. thes. 3. lit. C.* Dissipientium argumenta contraria ex jam dictis facilè resolvi possunt.

Th. 5. Constituitur quòdvis Dominium Restrictum etiam utile & directum in re corporali propria *l. 1. §. seqq. C. de reb. alien. non al. l. 80. §. f. de contr. empt. 2. F. 3. pr. §. 1.* Licet autem interdum res aliena in feudum detur, fit tamen illud per accidens, & datur res aliena non ut aliena, sed ut propria, cum quis ut propriam habere potest, & si res vindicetur à vero Domino, alter obligatus est, ad evictionem, *l. 11. §. 2. ff. de act. empt. 2. F. 8.* Cujus ratione peculiare, quid obtinet in jure feudali. Re enim evicta, vel aliud feudum ejusdem æstimationis cujus erat tempore rei judicata præstandum; vel pretium feudi evicti numerandum, *2. F. 8. §. 25. secus v. in empt. & vend. ubi non solum pretium, sed etiam interesse præstandum, l. 9. 17. 25. C. de evict. vid. Dn. Struv. synt. 1. F. cap. 6. aph. 9. n. 1. 2. & seqq.*

CAP. IV.

DE

PERSONIS JUS DOMINII RESTRICTUM HABENTIBUS.

Th. I.

Personæ Jus Dominii Restrictum habentes sunt in duplici differentia, quemadmodum ipsum jus dominii restrictum duplicis Generis est, vid. *Cap. 2. th. 3.* Quædam enim Personæ tum ob suam conditionem, tum ob qualitatem rerum, tum ob alias justas causas suum jus dominii restrictum & limitatum tenent.

nent. quoad liberum de rebus suis disponendi arbitrium, non et-
jam quoad ipsum jus in re, quod ipsis salvum manet, & plenum
omni modo retinent. Quædam verò effectivè cadunt suo ple-
no dominio, & retinent minus plenum & restrictum quoad rem
ipsam, dum vel utile, vel directum dominium in alium transfe-
runt. De his vid. *th. 15. 16. 17. infra.* Illis lex, conventio &
pactum, vid. *Cap. VI.* liberam de rebus suis dispensandi, easq; pro-
hibitu alienandi & administrandi potestatem saltim interdicunt;
ne quibusdam ex illis propria rerum suarum alienatio damnosa
fit, aut ne aliis istiusmodi alienatio quicquam præjudicet. Va-
riæ autem sunt Personæ, qui Domini eque sunt rerum sua-
rum, sed ob dictas rationes illis autoritate legis, conventionis,
aut pacti res suas quovis modo alienare permissum non est.

Th. 2. I. Itaq; PUPILLUS absq; autoritate & consensu Tu-
toris sui ob lubricam ætatem nihil quicquam de bonis suis alie-
nare potest, *per §. 2. Inst. quib. alien. licet vel non.* Neq; (1) solvere
alteri potest Pupillus, ut dominium rei transferatur, *l. 9. §. 2. ff. de Auth. & Conf. Tut. l. 14. §. 8. de solut. & vice versa Extraneus*
quidem alius Pupillo etiam solvere absq; Tutoris consensu va-
lidè, sed ut liberetur, non potest, l. 15. ff. de solut. §. 2. l. quib. alienar.
lic. vel non. quin etsi solutioni accesserit Tutoris autoritas & pu-
pillo soluta pecunia ab illo tempore minorennitatis malè con-
sumta sit, si Decretum Judicis huic solutioni non intervenit, po-
test impetrare Restitutionem in integrum, *per §. ult. l. quib. alien.*
lic. vel non l. 25. C. de admin. Tut. Conf. Dn. Brunnem. add. l. C. n.
1. 2. & seqq. imputet enim sibi debitor, quod omisso decreto judi-
cis solverit. Tum itaq; demum plenissimè liberatur, si decre-
tum judicis adhibuit, *d. l. 25. C. de adm. Tut. & §. ult. l. d. r. Conf.*
B. Carpz. p. 2. C. 11. def. 45. 46. Bachov. ad Pand. tit. de Minor. c. 9.
n. 4. & ad Tr. Vol. 1. Disp. 11. th. 11. lit. C. (2) Neq; mortis causa
donare ita potest, *l. 1. §. 1. de Tutel. & rat. etiam Tutore auctore, l. 33.*
de Hered. instit. (3) neq; testamentum facere potest, *§. 6. l.*
quib. testam. fac. permiss. l. 5. l. 19. ff. eod. (4) Pupillus absq; con-
sensu & autoritate Tutoris de rebus suis cum Extraneis perso-
nis Contractus *διπλοῦ* seu ex utroq; latere obligatorios,
veluti Empt. vend. Locat. Cond. mand. depositi inire nequit, con-
trahentibus enim nullo modo obligari potest, etsi sibi contrahen-

tes obligare possit, si Contractum pupillus ratum habere velit. Meliorem enim absq̄ etiam Tutoris sui autoritate conditionem suam reddere potest, non etiam deteriore, *vid. pr. l. de auth. Tut. §. ult. l. quib. al. lic. vel non.* Ideoque ex his patet, quod nulla pupilli alienatio absq̄ Tutoris consensu valida sit, nullus contractus quo pupilli conditio non melior, sed deterior sit, subsistat, *p. l. 28. ff. de pact. l. 14. §. 8. ff. de solut.* Placet denique mihi distinctionem adducere Hug. Grotii *lib. 2. c. 3. n. 6. de J. B. & P.* inter Actum primum & secundum, h. e. quod pupilli quidem habendi jus, non vero per se utendi jus domini habeant. Idem *cit. l. cap. 5. n. 2.* dicit, quod filius & impuberes habeant dominium *ἐν κτήσει*, non *ἐν χρήσει* i. e. in possessione, non verò in usu.

Th. 3. II. MINOR non quovis modo liberè res suas alienandi & moderandi habet facultatem, etsi Curatorem habet, ejus consensum in suis negotiis adhibere tenetur, imò etiam accedente sui Curatoris consensu, aut si planè nullum habeat, si damnum incurrat, (quod secundum *l. 44. ff. de Minor.* triplici modo contingit, aut amittendo id, quod habuerat, aut omittendo id, quod acquirere poterat, aut obligando se oneri, quod non suscipere licuit), in integrum restituitur, *l. 3. C. de Restit. in integr.* tam contra gesta judicialia, *l. 7. §. 4. pen. & ult. l. 8. de Minor. l. 16. §. ult. d. t. t. C. si advers. rem judic.* quam extra judicialia. Contra quoscunq̄ enim actus & contractus, quibus ob lubricum ætatis captus aut læsus est, restituitur, *per. l. 7. in pr. de Minor.* atque adeò contra omnem etiam alienationem ipsi damnosam, adeoq̄ ipsi succurritur, si (1.) donet, aut in dotem det, aut propter nuptias, *t. t. C. si advers. donat.* (2.) si vendat, *t. t. C. si adversus vend. l. 11. C. de præd. Min.* vid. Bachov. *Comm. ad ff. de Minor. c. 9. n. 2.* (3.) si transigat, *t. t. C. si advers. transact.* (4.) si dividat, *t. t. C. si advers. divis.* (5.) si insolutum det, *l. 40. §. 1. de Minor.* Bachov. *c. l. n. 3.* aut indebitum solvat, *l. 2. C. si advers. solut.* vid. Hahn. *in Not. ad Wes. in t. de Minor. n. 6. per tot. Bachov. cit. l. n. 3. 4.* semper enim in integrum restitutio locum habet.

Th. 4. III. Illis quoque domini exercitium interdicitur, qui non intelligunt, quid agunt, ut FURIOSIS, MENTE CAPTIS, qui semper Curatore opus habent, qui bona ipsorum administret, & in Contractibus imbecille iudicium suppleat, *§. 4. l. de Curat.* Quin etiam PRODIGIS Curator dandus, cum rebus suis rectè superesse neque-

que.

queant, etiamsi Majores facti, tamen si donando aliisq; modis prodigalitem affectant, donandi potestas legibus coercetur, cum Reipubl. interfit, ne quis re sua male utatur, §. *fin. Inst. de his, qui sui vel al. jur.* Præterea ut falsis probationum modis occurratur, & fraudis suspicio removeatur, statutum est jure Civili, ne donatio juris debitive remissio excedat 500. aureos Ungaricos, nisi facta fuerit coram iudice insinuatio, per *l. 35. §. 3. in fin. C. de donat.* ibique Brunnem. *n. 1. & seqq.* Conf. Carpz. *p. 2. C. 12. def. 12.* Quicquid v. ultra istam determinatam summam absq; facta coram iudice insinuatione donatum, illud omninò valere aut subsistere non debet, per *l. pen. §. ult. l. 27. l. 34. §. 3. 4. C. de donat. §. 2. l. de donat.* ibiq; Schneidew. *n. 2.* conf. Berlich. *p. 2. Concl. præf. 14. n. 14.* Exceptis quibusdam casibus, quos V. apud Carpz. *p. 2. C. 12. def. 13.* Jure civili tum perinde est quocunq; loco, & coram quo iudice fiat insinuatio; Jure v. Sax. coram illo iudice, sub cujus territorio bona sita, vid. Col. *decif. X. n. 4. 5. & seqq.* Quo & planè nulla valet bonorum immobilium alienatio, nisi illa apud iudicem fiat, & actis insinuetur, Landr. *lib. 1. art. 52. in pr.* vid. Berlich. *p. 2. Concl. 14. n. 3.* Differentiam insinuationis Civilis & Jur. Sax. ratione bonorum immobilium tradit Carpz. *lib. 5. R. 57. n. 5. 6. & seqq.* Ita quoque ALEATORIBUS, & Ludis omninò deditis, non tantum quoad ludos Virtutis, sed etiam fortunæ prohibitum, ne ludendo bona sua & pecuniam perdant, unde statutum hodiè est Nobili Joachimicum, Præstantioris conditionis Civi dimidium, opifici quatuor grossos, & Rustico unum singulis congressibus perdere, uti hoc extat in *Noviss. Ord. Pol. T. 8. §. 1. & 2.*

Th. 5. IV. MULIER, quæ ob sexus imbecillitatem variis captivonibus exposita *l. 2. §. 2. ff. ad Sc. Vellei.* adeoque pupillis æquiparatur, adeoque Curatorem recipit, aut extraneum, aut maritum suum de jur. Sax. Landr. *lib. 1. art. 13. §. postquam Vir.* licetis simul atq; ingreditur Thorum mulieris, ejus Tutor, ut sic loquar, maritalis fiat, *Chelicher Vormund / Landr. d. l. 1. art. 45.* vid. Dn Matth. Coler. *Decif. 66. n. 3. it. decif. 12. n. 51.* Carpz. *lib. 5. R. 42. n. 1.* Berlich. *p. 2. concl. 17. n. 15.* Cothmann. *Consil. 8. n. 82. it. Consil. 1. n. 405.* Sine Mariti itaq; aut specialis cujusdam Curatoris sui consensu mulier, neque cum aliis contrahere, neq; de bonis suis quicquam vendere, oppignorare, distrahere aut alienare potest, vid. Carpz. *sing. Tr. de jurib. Fam. Disp. 3. posit. 8.* & si ab aliis mulier circumventa sine mariti aut

Curatoris sui consensu contraxisset, aut alienasset, alienatio in-
valida, & contractus ipso jure nullus censetur. *Nov. 115. c. 3. l. 1. §. 1. de
feris.* vid. Dav. Mevius *ad Jus Lubec. lib. 1. t. 10. art. 3. n. 11. & seqq. n. 32.*
Coler. *decis. 67. n. 21. decis. 12. n. 9. 10. 11.* quia consensus Mariti & Cura-
toris de forma substantiali & solemnitate requiritur. Berlich. *p. 2.
concl. 17. n. 102.* Hinc etiam mortua uxore heredes istiusmodi mulieris
contractum absq; Mariti aut Curatoris sui consensu initum rati
habere non tenentur, quia nullus & contra dispositionem juris &
statuti est, *arg. l. 5. C. de Legib. conf. Berlich. c. l. n. ut.* Aliud est de
muliere mercaturam exercente dispositum, quæ ex suis contracti-
bus, Transactionibus & Renunciationibus extrajudicialibus vali-
dè obligatur, etiam absq; interventu Curatoris, cum nihil im-
pediat, in mulieribus obligationem propriam ex contractu pro-
prio per *l. 2. C. ad Sc. Vellej. conf. l. 1. §. 1. ff. de const. pecun. Berlich. p. 2. conc.
17. n. 91. & seqq.* vid. Dn. Mevius *c. l. lib. 3. t. 6. art. 13. & lib. 1. t. 5. art. 7. n. 113.*
Dn. Coler. *decis. 67. n. 40. & seqq.* Subsistit prætereà etiam mulieris a-
lienatio certis in casibus singulariter exceptis irrequisito Curato-
ris sui consensu, eos hic adducere tædiosum foret, remitto me ad
laudatum Dav. Mevium *ad Jus Lubec. d. lib. 1. t. 10. art. 3. à num. 44. us-
que ad 58.*

Th. 6. V. LEGATARIUS, etsi rei legatae dominium statim à
morte testatoris s. legantis ipso jure ipsi acquiratur, per *l. 80. de leg.
2. lib. 64. de furt. l. 1. §. 1. de separ. l. 3. §. si rem. de leg. 3. l. 5. §. 1. quand. dies
leg. conf. Cothman. consil. 39 n. 100. & Consil. Marpurg. Vol. 3. consil. 24. n.
86. & ante aditam hereditatem in heredem illud transmittat, per
l. 5. ff. quand. dies leg. tamen non plenum, sed minus plenum domini-
um tantum adeptus est, quia exercitium domini omnesq; fructus
rei legatae demum ab adita hereditate dependent, & possessio ab
ipso herede præstanda, *l. 1. pr. quod leg. l. 36. de leg. 2. §. 1. l. de legat.* Ideo-
que possessio ad legatarium non æq; ipso jure transit, neq; eandem
propria auctoritate apprehendere potest, per *l. 3. §. 2. de legat. 3. l. 1.
§. 2. quod legat. l. un. C. quod legat. conf. Menoch. de adipisc. poss. remed. 2.
n. 6. Bachov. ad Tr. Vol. 2. Disp. 13. th. 7. lit. a. b. c.* sed competit heredi
adversus legatarium legatum propria auctoritate occupantem in-
terdict. quod legat. *l. 1. pr. & §. 2. ff. quod legat. & si non restituit, te-
netur ad id, quod interest, vid. Schneidew. ad §. 2. I. de interd. n. 21.*
Interest autem heredis (1.) ut si supra dodrantem legatario reli-
ctum,*

Etum, ut Falcidia heredi salva non sit, tum falcidia legata minuatur, p. l. 73. §. ult. ad L. Falcid. Et locum habet hoc interdictum etsi auctoritate iudicis missus sit in possessionem, per l. 1. §. 9. quod Legat. conf. Harprecht. ad §. 2. Inst. de interd. n. 71. quia non cessat propterea interesse heredis, vid. Carpz. p. 3. C. 13. def. 31. (2.) etiam in casu electionis heres repetere potest, si electio ipsi concessa, tum enim ipsi non optimum, neq; pessimum, sed mediocre tantum debetur, l. 37. ff. de legat. 1. Carpz. d. p. 3. C. 13. def. 30. Etsi legatarius adeo temerarius foret, ut apprehensam propria auctoritate possessionem vi ab herede extorqueret, tum illud jure ita exosum, ut & privatione juris competentis in re legata dignum sit iudicatum, per l. 5. C. de legat. l. 7. C. und. vi. conf. Franzk. Exerc. 7. qu. 2. n. 8. Veluti heres subtrahens res hereditarias amittit jus hereditatis in iis rebus subtractis, l. 48. ad SCt. Trebell. Nisi legans specialiter id permiserit legatario, dum multa licent permittente testatore, quæ alias sunt prohibita, arg. l. 6. de Auth. Tut. l. fin. §. 2. C. arbit. Tut. Et si nemo sit, è cuius manu legatum accipere potuisset, vid. Brunnum, ad l. 5. C. de d. legat. n. 2. 3. §. ult.

Th. 7. VI. Simile quid obtinet etiam in FIDEICOMMISSARIO; ille enim licet fideicommissi dominium consequatur, l. 45. §. 2. de legat. 3. l. fin. §. 3. C. comm. de legat. l. 66. de R. V. illud tamen ex natura fideicommissi ita habet restrictum, ut rem fideicommissio obnoxiam extra familiam absq; consensu interessentium alienare minime possit, sed ad inventarii confectionem, & ad cautionem se extra familiam rem non alienaturum, sed in familia relicturum adstringitur, neq; primus tantum, sed etiam successores ejus ad id obligantur, Vid. l. 69. §. penult. ff. de legat. 2. l. 77. §. 27. eod. l. 114. §. 14. 16. 17. & seqq. ff. de legat. 1. Confirmat hoc nonnullis præjudiciis Hahn. in Not. ad Wesenbec. in t. ad SCt. Trebell. n. 8. Conf. Knipschild Tr. de Fideic. cas. 11. n. 386. Cæterum dantur casus, quibus alienatio fideicommissi subsistere potest, v. g. si alia bona non supersunt, nec sufficiunt ad æs alienum persolvendum, licita est fideicommissi alienatio, per l. 114. §. 14. verb. sed hoc neq; Creditoribus, neq; fisco fraudi esse de leg. 1. quia defunctus de hujusmodi alienationis casu sensisse non videtur l. 9. ff. de fideicommiss. libert. item si ab omnibus interessentibus fideicommissi Venditio celebretur, l. 11. C. de fideicommiss. Conf. omnino Brunnum.

ad

ad d. l. n. 1. 2. 3. & seqq. Sunt etiam alii casus, de quibus vide
Carpz. p. 3. C. 8. def. 34. Dn. Struv. Syntagm. J. C. Exercitat. 36.
Th. 40. in fin.

Th. 8. VII. In re quoque communi quilibet SOCIORUM ita
restrictum tenet de rebus suis disponendi jus, ut invito socio ni-
hil quicquam facere possit. Unde in re pari potior est causa
prohibentis, per l. 28. ff. comm. divid. quamvis id, quod fieri ne-
cesse est, etiam invito altero facere non prohibeatur, actione e-
nim commun. divid. & interdict. uti possid. sic experiri potest l. 12.
l. 6. §. 2. ff. de comm. divid. Aliter res se habet in iis, quæ concer-
nunt partem cujusque pro indiviso propriam, l. 1. l. 2. C. com. div.
ibi que Brunnem. & Perez. n. 7.

Th. 9. VIII. DEBITORI etiam jus alienandi res suas inter-
dicitur, ne istiusmodi rerum suarum alienatio vergat in præju-
diciam & fraudem Creditorum suorum, quod præjudiciam tum
evenit creditoribus, quando alienatis bonis debitor sæpius non
solvendo existit. Introdacta itaque est eum in finem ex æqui-
tate Prætoria actio quædam revocatoria, quæ dicitur Pauliana,
quæ Creditores id, quod Debitor fraudulenter in damnum Cre-
ditorum vergens gessit aut alienavit, revocant. Vid. §. 6. l. de
Act. t. t. ff. quæ in fraud. Credit. facta sunt t. t. C. de revocand. his,
quæ in fraud. Cred. Conf. Bachov. Tr. de Act. Disp. 3. th. 39. Thom.
Lindem. Exeg. de Act. n. 83. Dn. Carpz. p. 2. C. 3. def. 20. & p. 3. C. 23. def.
21. Schneidew. ad d. §. 6. l. Merito hæc etiam illud notandum
venit, quod hæc actio Pauliana revocatoria tum quoque locum
habeat, si debitor POSSESSIS JAM BONIS uni Creditorum æquè
privilegiatorum vigilanti per gratificationem quicquid in bonis
habuit, solverit. Vid. l. 6. §. 7. l. 24. ff. quæ in fraud. Cred. Conf. Dn.
Carpz. p. 1. C. 28. d. 179. n. 3. & p. 2. C. 44. d. 13. Ratio in d. l. 6. §. 7. adjici-
tur, quia non debuit præripere cæteris post bona possessa, cum
jam par conditio omnium Creditorum facta esset; & unius im-
missio omnibus pari jure nitentibus possessis jam bonis profit,
l. 12. pr. ff. de Reb. auth. jud. p. ff. Vi l. Dn. Coler. Process. Execut. p. 1.
§. 2. n. 65. Vid. omnino Mevius ad Jus Lubec. lib. 3. t. 1. art. 3. n. 25.
Sande lib. 3. Decis. Fris. tit. 15. def. 1. BONIS VERÒ NONDUM POSSES-
SIS si Creditores diversi juris, sint & quidam privilegiati, qui-
dam non, tum ille privilegiatus & qui potius jus habet, illud,
quod

quod uni minus privilegiato solutum, revocare potest, neq; prodest illi, quod sibi vigilaverit, *l. 18. §. ult. ff. de jur. fisc. l. 5. C. de priv. Fisc.* quia diligentia Creditorum immisionem in bona Debitorum obtinentium nihil quicquam præjudicare potest potiora & anteriora pignora habentibus, quippe qui ante hos suum petere valent, *l. 8. l. 9. C. qui potior in pign.* Perinde a. est, quicunq; illi sint privilegiati, sive hypothecarii, sive alio jure potiores, Berlich. *p. 1. Concl. 48. n. 25.* Hartm. Pistor. *qu. 20. n. 11.* non obstante, quod ille posterior auctoritate judicis aut per debitorem suum acceperit, *l. 6. §. 2. de reb. auth. jud. poss. l. 24. que in fraud. Cred.* Vide uberius laudatum Mevium ad *Jus Labec. c. 1. n. 8. 9. 10. & seqq.* Si pari jure gaudeant, unus ab alio sibi vigilantem non revocabit, sive debitor tempore solutionis solvendo fuerit, sive non *d. l. 6. §. 7. in pr. que in fraud. Cred. l. 10. de pignor. l. 6. §. 2. de reb. auth. jud. poss.* ubi enim omnium jus æquale est, melior est conditio occupantis, neq; illud negligentibus quicquam prodesse potest, quod putaverint debitorem esse solvendo, atq; adeo suâ ignorantia defraudentur. Damnum enim quod quis suâ culpâ sentit, sentire non intelligitur, per *l. 203. de R. J.* modo creditor non violentâ manu, atq; ve ita propriâ auctoritate, & illegitimo modo solutionem extorsit, atq; injustè impetravit, *l. 24. verb. etsi extorsim ff. que in fraud. Cred. Mev. c. 1. n. 26. 27. 28. & seqq.* Bonav. Straccha in *Tr. de Decoctor. part. ult. n. 30.* Hartm. Pistor. *d. qu. 20. n. 11.* Conf. Dn. Struv. *Syntagma. J. C. Ex. 44. th. 80. & seqq.*

Th. 10. IX. Non permittitur alicui, rem vel possessionem dolo malo alienando molestum adversarium suo loco substituere, ut exindè durio rem alterius causam reddat, sed adversus istum datur ei, cujus causa ista alienatione deterior reddita est, actio in factum prætoriam, *l. 1. ff. de alien. jud. mut. caus. fact. t. r. C. eod.* Dn. Struv. *synt. J. C. Exerc. 8. th. 57.* Hac actione simul omnes cessiones quorumlibet jurium & actionum in potentiores factæ sub jactura sui juris prohibentur, per *l. 2. C. Ne lic. potent. ibiq; Brunnem. n. 111. & seqq.*

Th. 11. X. Non tantum privatis hominibus legis auctoritate plenum suum domini jus ob dictas causas quoad bonorum suorum alienationem, & disponendi liberum arbitrium restringitur, verum etiam ILLUSTRIBUS PERSONIS, suum domini jus

circa imperii bona quoad liberum de iis alienandi & disponendi exercitium limitatur ab Ordinibus & Statibus Imperii per Capitulationes s. leges fundamentales, quibus antequam ad fastigium Imperii ab Ordinibus & Primatibus evaduntur, ad certas conditiones servandas juramenti vinculo obstringuntur, & cum illis paciscuntur potissimum, ut quod Res Imperii concernit, nihil sine consensu, consiliis, ac deliberationibus Statuum ac Procerum Imperii agere velint, vid. Reinck. *de Regim. secul. & Eccl. lib. 1. class. 3. c. 9.* Carpz. *ad L. R. Germ. c. 1. sect. 4.* Waremond. ab Erenberg. *de Regn. subsid. c. 11. n. 40.* Ita quoque in Imperio Romano Germanico, Electo Rom. Imperatori ab Electoribus consensu cæterorum Statuum Imperii adhibito (quorum interesse in conscribenda nova capitulatione notabiliter versatur, vid. *Instrum. Pac. Cæs. Suec. art. 8. §.* gaudeant, v. habeantur) circa gubernationem Imperii capitulatio præscribitur, vid. Johan. Limnæ. *Annot. ad Capitul. in Prolegom. sect. 5. 6.* Et jurat Imperator, se absque voluntate, consensu & ratihabitione Electorum, nihil quicquam de Imperio ejusque pertinentiis distracturum, oppignoraturum, aut quovis alio modo alienaturum esse, sed potius bona injusto vel nullo titulo ab Imperio divulsa recuperaturum imperioque reincorporaturum esse, conf. Limn. *in annotat. ad art. 9. capitul. Carol. V. per tot. lib. 1. de Jur. Publ. c. 9. num. 11.* Ex quo articulo satis superque constat, quod exercitium domini circa Imperii bona, quoad alienationem, oppignorationem & distractionem bonorum imperii sit ad præcedentem Statuum Electorum consensum restrictum, quicquid itaque Imperator absque consensu Electorum quovis modo alienat, translatum non censetur, omnisque actus contra Capitulationem gestus nullus est, *arg. l. 5. C. de LL. conf. d. capit. Ferd. III. & Leopold. Art. 10.* Videatur Hermannus Hermes *Fascicul. jur. publ. c. 9. qu. ult.* Carpz. *ad L. R. G. cap. 14. sect. 5. 6. ad fin.* quia Imperator nihil quicquam in præjudicium successorum de bonis Imperii intervertere potest, quippe qui non jure Hereditario, sed jure proprio sive per Electionem succedunt, atque ita causam succedendi non habent ab Antecessoribus, sed aliunde, scilicet per electionem acquisitam; Ideoque quicquid ab Antecessoribus irrequisito Statuum consensu de bonis imperii alienatum, illud repetere atque revocare successores Imperii possunt. Th.

Th. 12. (2.) Ex ultimis verbis *d. art. 9.* colligitur, quod illa Imperii bona, quæ ab Imperatoribus Rom. titulo donationis aut alio putativo in Pontificem Rom. translata irrequisito Statuum consensu, revocationi obnoxia sint, & non planè Imperii limitibus exciderint, quia certum est, non omnes ordines Imperii eadem ætate in ejusmodi alienationes bonorum imperii ab imp. in Papam Rom. factas consensisse. Probat hoc Dn. Herman. Conring. *de finib. Imp. Rom. Germ. cap. 20. per tot. conf. Wurmser. Exerc. Academ. Jur. Publ. 1. thes. 15.* Nec immemoriali præscriptione se tueri possunt, in mala fide enim constitutis præscriptio non prodest, quod ex ipso jure Canonico constat, *c. vigilantis. c. ult. X. de præscrip. c. possessor. 2. de R. J. in 6. confer. Mynsing. cent. 4. obs. 6. Gail. lib. 2. obs. 18. n. 10. Dn. Conring. c. l. 1. cap. 21. per tot.* Deficit quoque alterum præscriptionis requisitum, n. possessionis continuatio nunquam interrupta, *l. 3. l. 5. ff. de usuc.* Toties verò videtur interrupta, quoties Imp. diem obit supremum, quia successori suo nihil præjudicare potest.

Th. 13. Jam ex præcedentibus patescit, quibus *lex* alienationem rerum suarum ob justissimas dictas causas interdicit: Nunc quoque verba faciam de illis, quibus per *pacta & conventiones* de rebus suis disponendi easque pro libitu alienandi potestas restricta est. XI. Itaque omnis ille EMPTOR, qui cum venditore non pure sed conditionaliter pactis adjectis contraxit huc spectat. Nam duplici modo etiam potissimum venditor cum emptore contrahere potest, ut translatum rei venditæ dominium revocandi potestatem habeat, vel ita, ut dominium equidem non reddat, sed liberam in quemcunq; alium alienandi potestatem restrictam habeat, & utroque modo restrictum & minus plenum quoad exercitium retinendi & alienandi consequitur dominium, quamvis priori contrahendi modo & revocabile tantum in Emptorem à Venditore transferatur, *l. 66. de R. V. verb. gr. si Emptor cum Venditore iniiit Pactum de retrovendendo, dum dominium rei venditæ in emptorem transfertur, sed non ut illud perpetuò retineat, sed venditor reservat sibi potestatem refuso pretio illud reluendi & redimendi, l. 2. C. de pact. int. Empt. & Vend. illam autem redimendi potestatem venditor sibi reservare potest, ut vel nul-*

lo tempore præscribatur, vel ut tempus adjiciatur, & quidem vel ut terminus à quo, vel ad quem, quò tempore elapsò, reluendù jus venditor amittit, Vid. Carpz. p. 2. C. 1. def. 8. & lib. 5. Resp. El. 28. Si verò ante tempus determinatum alienavit emptor, venditor eundem actione ex vendito ad interesse convenire potest arg. d. l. 2. C. d. t. conf. l. 75. & 79. ff. de contrab. empt. Carpz. p. 2. C. 1. def. 17. Berlich. p. 2. Concl. 2. n. 17. Confil. Marpurg. Vol. 3. C. 19. n. 20. Idem fermè obtinet in pactis de in diem add. in Legge Commissoriâ, ubi etiam rei venditæ Dominus fit emptor, adeò ut & fructus percipiat, & periculum ad eum spectet, per l. 2. §. 1. ff. de in diem addict. l. 2. in fin. de lege Commiss. Sed existente utriusq; pacti conditione, ut aut melior conditio intra statutum tempus offeratur, & in altero pacto, ut certo die non solvatur, pactum ipso jure committitur, & dominium ad venditionem redit, l. 41. de R. V. l. 1. C. de pact. inter Empt. & Vend. l. 2. ff. de L. commiss. Ratio est in l. 58. ff. de pact. imprimis in l. 72. de contrab. empt. quod toties ab emptione vend. recessum intelligatur, quoties aut novum pretium constituitur aut essentialia pacta contractibus adjecta implentur, Conf. Dn. Hahn. ad Wesemb. in t. de in diem addict. n. 2. & 3. Franzk. Comm. ad π. d. t. num. 2. & Dn. Struv. Synt. Jur. Civ. Exer. 23. thes. 30. & seqq. Modo Posteriori verò contrahendi jus *πποτμύσως* seu *Jus retractus* tam conventionale attendendum, quo promittitur, ut si res iterum alicui vendatur, præ aliis, eò quod aliis solveret, pretio vendidebeat, l. 75. de cont. empt. quam legale & consuetudinarium, quod ex singulari jure certis personis tribuitur (1.) propter dominium directum, v. l. f. vers. sic nec hac occasione C. de jure emphyt. (2.) propter creditum, l. 16. de reb. auth. jud. poss. (3.) propter vicinitatem, vid. lib. 5. Feud. tit. 13. conf. Tiraqvell. de Retract. p. 1. §. 1. Gloss. 9. num. 26. (4.) propter communionem, d. lib. 5. F. t. 13. conf. Carpz. part. 2. C. 31. def. ult. & denique (5.) propter consanguinitatem, quod & è sacro Codice probari potest, per Levit. c. 25. vers. 25. Jerem. 32. vers. 7. conf. de Jur. Civili l. 14. C. de contrab. Empt. Carpz. p. 2. C. 31. 32. 33. Mevius ad Jus Lub. lib. 3. tit. 3. art. 1. per tot. & part. 2. Decis. 254. Brunn. ad d. l. 14. C. d. t. n. 4. 5. 6. & seqq. de hoc pacto Retractus præcipuè scripserunt Card. Tusch. Tom. 9. pract. concl. 32. num. 1. per tot. Tiraqvell.

de

de Retract. §. 1. 2. gl. 1. num. 35. 52. Potest inde Confanguineus rem retractui obnoxiam à quocumq; possessore vindicare & revocare. Card. Tusch. pract. concl. 583. num. 16. Berlich. p. 2. concl. 39. num. 86. Dn. Struv. synt. J. C. Exer. 23. th. 41. & seqq.

Th. 14. Deniq; XII. OMNES ISTI plenum de rebus suis pro lubitu per ultimam voluntatem disponendi jus sibi arrogare nequeunt, qui illud jus & plenam testandi potestatem sibimetipsis per pacta de futura successione restrinxerunt & imminuerunt. Quamvis autem istiusmodi pacta de futura successione jure civili improbentur, & hinc illicita atq; exorbitantia esse videantur, p. l. 15. 19. C. de pact. l. 15. ff. de cond. inst. l. 2. §. 2. ff. de Vulg. & pupil. subst. & alias Text. Tamen statutis locorum atq; inveterata consuetudine in Germania introducta hæc pacta successoria valent tanquam rationabilia, Reipubl. utilia, & juri divino non absona. Mevius ad jus Lubec. part. 2. tit. 1. vers. 14. 55. & seqq. Coler. de process. execut. p. 1. c. 8. num. 54. Carpz. p. 2. C. 35. Def. 25. Ita verb. gra. Valent pacta successoria conjugum & moribus recepta sunt, vid. Berlich. p. 2. concl. 51. num. 5. Coler. decis. 61. num. 18. Kohlius Tr. sing. de pact. dotal. p. 2. num. 60. seqq. Illa pacta Conjugum de futura successione sunt vel simplicia, quæ dotem, donat. propter Nuptias quid in eventum futuræ mortis in illis valere debeat, determinant. Vid. Cothmann. Vol. 2. Consil. 78. num. 168. Carpz. p. 2. C. 43. def. 5. Vel mixta, quibus non solum de donatione dotis & donat. propter nuptias, sed & de futurâ successione verbis ultimæ Voluntatis inter se agunt. Illa simplicia pacta per modum Conventionis aut contractus invita alter conjugum invito altero mutare neq; per ultimam voluntatem tollere potest, quia pacta & contractus non nisi mutuo utriusq; partis consensu dissolvuntur & revocantur. l. 5. C. de O. & A. l. 58. ff. de pact. l. 35. de R. J. c. 2. X. de sponsal. c. quod semel de R. J. in 6. conf. eleg. Cothmann. Vol. 2. Resp. 78. num. 169. ubi sæpius ita pronunciatum refert. Coler. decis. 61. num. 23. Berlich. p. 2. concl. 51. num. 25. Carpz. p. 2. c. 43. def. 10. Hahn. ad Wes. in tit. de pact. dotal. num. 4. p. m. 182. Dn. Struv. ad π. Exer. 30. thes. 17. in fin. Hæc verò mixta de futura successione verbis ultimæ voluntatis aut mortis concepta invita altera parte revocari possunt, quia quælibet ultima voluntas ambulatoria est usq; ad mortem,

tem, l. 32. §. 3. ff. de don. int. Vir. & Ux. l. 12. §. 3. ff. de leg. 1. conf. Mev. c. l. num. 101. Berlich. c. l. num. 26. Hahn. de jur. rer. c. 9. concl. 72. num. 9. & 10. 11. Ita valet pactum confraternitatis, Erbverbüderung quod est conventio inter Illustres personas inita, ut hæredibus masculis unius familiae deficientibus in altera familia pacifcente superstites masculi succedant, vid. Limn. de jur. publ. cap. 8. Arumæus ad A. B. discurs. 6. thes. 6. Carpz. ad L. R. G. c. 6. Mylerus de Stat. Imp. R. Ger. c. 25. thes. 1. Herman. Hermes Fascil. jur. publ. c. 18. quest. 10. num. 4. Ex hoc pacto legitimo modo inito existente, conditione pacifcentibus jus aliquod obligatorium enascitur, ita ut successores pacifcentium obligentur ad tradendum & præstandum id, quod in pactum fuit deductum, propter express. Text. l. 2. §. ex his. ff. de V. O. l. 14. C. de R. V. Nov. 48. in pr. quibus dicitur, quod heres non possit pacto defuncti contravenire, quod eo magis tum procedit, si antecessoris conventio non tendat in præjudicium successorum, sed potius in eorum utilitatem, & quando in præjudicium superioris domini tantum, ad quem extincta familia successio spectat, vid. Hermes Fascil. jur. publ. d. c. 18. qu. 6. Limn. d. l. c. 8. n. 175. & Myler. c. l. 26. thes. 4.

Th. 15. Nunc tandem ad II. Classem personarum jus domini restrictum seu minus plenum habentium, ita saltem ut aliquod jus in re in alium translatum sit sc. vel utile vel directum dominium, pervenio. Ita vel dominium minus plenum directum, retinet Dominus Emphyteuseos concessio emphyteutæ dominio utili. Vid. l. 1. ff. si ag. vect. Carpz. p. 2. C. 388. 17. qui Emphyteusin alienaturus domini Emphyteuseos consensum adhibere tenetur, l. 2. l. 3. C. de jur. Emphyt. II. De Superficiario, Vid. l. 1. §. 6. 7. ff. de supe. sic. III. Dominus Feudi Vasallo utile fundi seu prædii dominium concedit retento penes se directo, 2. F. 8. & ab utraque parte alienandi potestas irrequisito utriusque consensu prohibita, ut neque Dominus quidquam in Vasalli, neque Vasallus in Domini præjudicium alienare, aut de Feudo disponere possit. Quævis itaque alienatio Feudi à Vasallo irrequisito Domini consensu facta, est invalida atque ipso jure nulla, per express. Constit. Lotb. II. & Fried. I. Imp. in 2. Feud. t. 52. & 55. 42. & 44. Conf. Carpz. Disp. 7. Jur. Feud. thes. 19. & seqq. Berlich. p. 2. conclus. 39.

num. 1. & Card. Tusch. Tom. 3. pract. concl. 198. num. 1. lit. F. Et
competit ipsi Domino R. V. quam adversus quemlibet possesso-
rem instituere potest, & præterea Feudum Domino ipso jure
aperitur, & Vasallus illo privatur, Carpzov. p. 2. C. 49. def. 13.
& lib. 5. Resp. 51. n. 7. Conf. 2. F. 24. in fin. Quod si Feudum
novum sit, illud retinet Dominus, ut de eò liberè disponere pos-
sit, si verò antiquum, non item, quia hæc culpa à Vasallo com-
missa illis non nocet, ad quos ex primâ investiturâ delatum est.
Vid. Carpzov. p. 2. C. 49. def. 12. Vice versâ, quia reciproca est
inter Dominum & Vasallum obligatio, Dominus etiam validè
suum directum dominium in alium transferre non potest, sed
irrita est, ut Vasalli alienatio, 2. F. 9. & 2. F. 5. §. præterea, quia
invito Vasallo alius Dominus obtrudi non potest, sed obliga-
tus manet ex inito contractu feudali, 2. F. 34. §. ex eodem. &
Vasallus fidem & servitia præstat ei, cui illa promisit, Confer.
Dn. Struv. Synt. J. F. c. 13. aph. 9. 10. & per tot. Præprimis, cum agna-
torum quoque subsit præjudicium, quoties Vasallus absque eo-
rum consensu alienat Feudum vetus, ideoque in eorum præ-
judicium, etsi Domini accesserit consensus, feudum alienari
non potest, quod patet ex 2. F. 39. verb: nisi agnatis consentientib.
Illi quippe ex investitura primi acqvirentis jus quæsitum ha-
bent, atque adeo jure proprio succedunt, non jure hæreditario,
possunt itaque agnati quoque non solum à quovis extraneo, sed
etiam proximior à remotiore feudum ipso jure revocare, quod
probatur ex 2. F. 26. §. Tuius. verb: proximior agn. & si uni illo-
rum in aliquorum præjudicium alienaverit, tum agnatis etiam il-
lis pro portione suâ revocare permittitur, Vid. Carpz. p. 2. C. 48.
def. 4. & 5. Berlich. p. 2. concl. 58. per tot. Dn. Struv. Synt. J. F. c. 13.
aph. 16. n. 6. 7. 8.

Th. 16. IV. FILIUSFAM. inpeculio adventitio ita dominium
restrictum habet, ut licet proprietas ad eum spectet, attamen
de eò quicquam sine patris consensu, qui ejus habet ple-
nissimum usumfructum & administrationem, vel alienare,
& in feudum dare non potest, per §. 1. l. per quas pers. cuique acquir.
Vinn. ibid. l. ult. §. 5. C. de bon. que lib. 2. F. 3. Hinc filius
delatam sibi hæreditatem neque in præjudicium patris repudiare

po-

potest, per l. 9. l. 13. §. ult. de aeqv. vel amitt. hered. Nec vice versa pater in præjudicium filii, d. l. 13. §. l. 11. C. de jur. delib. V. Deniqve etfi Maritus rerum dotalium Dominus fiat, per l. 13. §. 2. de fund. dot. l. 18. §. 1. sol. matr. l. 23. C. de jur. dot. l. 9. C. de R. V. Est tamen talis tantum civiliter, manente muliere domina dotis naturaliter, per l. 30. C. de jur. dot. Vid. Ungepauer. Exerc. Just. 7. qv. 6. Brunn. ad d. l. 30. n. 3. 4. 5. h. e. consequitur Dominium utile seu usumfructum omnium bonorum mulieris cum potestate vindicandi, l. 9. C. de R. V. non aliter fermè, quàm Vasallus in feudo. Vid. Carpz. de jur. fœm. Dec. 5. th. 3. n. 31. 32. §. seqq. Ideoque quidem omnes fructus propter onera matrimonii tam naturales per l. 7. pr. ff. de jur. dot. §. l. 20. C. eod. quàm civiles, d. l. 7. §. 2. 10. percipere, etiam interdum quasdam res donare potest, si ex probabili & justâ causâ id ipsum fiat, neq; vergat illa donatio in fraudem mulieris, Vid. Mevium ad jus Lubec. lib. 1. t. 9. art. 2. n. 8. Rem immobilem verò in dotem datam de jure Civili illâ ne quidem consentiente alienare potest, per l. un. §. cum Lex. C. de Res uxor. act. ibiqve Brunn. n. 10. De Jure Sax. recte immobilia bona alienat, accedente Mulieris ejusqve Curatoris consensu, causæ cognitione & decreto Magistratus interveniente, aliàs hæredes mulieris ea revocare possunt, Conf. Carpzov. p. 3. C. 23. def. 26. idem lib. 5. Resp. 42. n. 12. §. seqq. Coler. decis. 57. n. 21. Richt. Tr. de success. ab intest. sect. 4. m. 1. n. 20.

CAP. V.

DE

FORMA JURIS DOMINII RESTRICTI.

Th. I.

Forma juris dominii nostri essentialis consistit in quâdam restrictione, quæ adest vel ipsi tantum exercitio Dominii pleni, salvo manente omni jure in re; vel adest ipsi proprietati, quod contingit quando vel utile vel directum dominium est in alium trans latum.

Th. 2.

Th. 2. Utrumque Dominium restrictum ita differt I. à dominio pleno, quod hujus effectus sit quovis modo de re suâ pleno jure, & pro arbitrio disponere posse, l. 21. C. Mand. non solum inter vivos, sed etiam ultimâ voluntate, l. 32. §. 3. & l. 25. §. 11. ff. de hered. petit. E contra quî minus plenum habet Dominium, illud in præjudicium aliorum facere nequit, cum non plenam & absolutam disponendi potestatem habeat, nec talem rem negligere aut perdere possit: Ita Vasallus rem quidem à Domino in feudum datam pro lubitu ad usum suum accommodare potest, attamen quia non absolutum, sed ab alio dependens habet dominium, ideoque quovis modo quidem, rem meliorem, sed suâ culpâ deteriore reddere planè ipsi concessum non est, 2. F. 8. Confer Carpzov. p. 3. C. 31. Def. 1. & 2. Forster. Tr. de Dominio. cap. XI. num. 6. 7.

Thef. 3. I I. Præterea etiam differt hoc plenum dominium à cæteris juribus in re (1.) ut principalis & excellentior omnium species, quæ etiam interdum omnia cætera in re jura sub se virtualiter comprehendit. Ille enim qui corporis ac rei dominus est, alium ejusdem rei vel dominum facere, §. 41. & 47. l. de R. D. l. 20. ff. de acquir. rer. dom. vel heredem, per l. 1. §. 1. de hered. vend. quin etiam simul vel ejusdem rei alteri possessionem, l. 18. de acquir. poss. §. 41. l. de R. D. vel jus pignoris, l. 2. l. 6. C. si alien. res oppign. l. 18. de pignor. imò etiam servitutem concedere potest, 2. F. 8. §. rei autem. Vid. de his Hahn. in Animadvers. ad Suthold. disp. 4. (2.) Ratione effectus dominium etiam restrictum à reliquis juribus in re speciebus Hered. Pign. Servit. Possess. differt. Quod Dominium sit in ipsam rei substantiam determinatum, atque ex eò demum res nobis propria dicatur, quia & alienare ratione hujus domini & vindicare rem possumus à quovis possessore, §. 1. Inst. de A. l. 23. de R. V. Cætera verò jura in re habent sese tantum ut rei & corporis naturalis accidentia & qualitates, quæ salvo dominio à re abesse possunt. Nam servitutes constituuntur propter rei commoda, pignus in securitatem crediti, possessio ratione detentionis aliorumque emolumentorum, Vid. Hahn. de jur. rer. cap. 2.

D

concl

concl. 18. ff. 1. 2. 3. Ab hereditate denique differt proprium hoc dominium rei corporalis quod illa etiam ea, quæ defuncto propria non fuerunt, comprehendat, *l. 19. de Hered. petit.* nec tam corpus rerum singularium respiciat, quàm universitatem & jus, *l. 50. ff. d. 1.* Hereditas enim est successio in universum jus, quod defunctus habuit, *l. 24. l. 178. §. 1. de V. S. l. 9. §. 12. de hered. inst. l. 37. de acquir. end. poss.* Differunt itaque hereditas & dominium, ut latius & angustius, uti latè hoc probat Dn. Struv. *Synt. Jur. Civ. Exerc. X. th. 44.*

Th. 4. III. In specie etiam differt dominium minus plenum utile, quod Vasallus habet à nudo usufructu hoc modo, quod is, qui utile dominium habet, non solum plenissimo jure utendi fruendi gaudeat, verum etiam de proprietate hoc participet, quod certò modò cum perpetuitate quadam alienare de utili dominio possit atque vindicare, usufructuarius verò non nisi servitutem in re nostra sibi vindicet, *vid. t. t. de usufr.* Proprietario in solidum Domino manente, *per l. 25. ff. de V. S.* Nihil enim decedit essentiaè domini, *l. 43. §. f. de fart. l. 1. §. 2. ad SCt. Syllan.* quin etiam usufructuarius rem quidem possidet, *l. 12. l. 49. de acquir. vel am. poss.* sed non animo ipsam rem sive corpus habendi, sed usum tantum rei, ideoque non rem ipsam, sed jus utendi possidet, *§. 4. f. per quas pers. cuique acquir. l. 10. §. fin. de A. R. D. l. 1. §. 8. de acqu. vel amitt. Possess. l. f. uti possid. l. 5. §. 1. ad Exhib.* (2.) Vasallo utile dominium habenti in solo feudali ædificium exstruere licet, *2. F. 28.* quod usufruct. non est permisum, *l. 13. §. 7. l. 44. de usufr.* (3.) Vasallus servitutem acquirere potest prædio feudali *2. F. 8. pr.* usufructuarius verò non, *l. 15. §. ult. de usufr.*

CAP. VI.

QVIBUS MODIS JUS DOMINII LIMITETUR.

Th. 1.

JAM in hoc capite notandum venit, quod quadruplici potissimum modo plenum domini jus & liberum de re sua disponendi
arbi.

arbitrium Dominis limitari queat, 1. Pacto, 2. Testamento, 3. Præscriptione, & denique 4. Lege.

Th. 2. Restrigitur itaque 1. jus domini pleni pacto vel nudo, cui tamen lex assistit illudque efficax reddit, ex quo oritur jus ad rem & actio personalis, *l. 3. de O. & A. l. 45. de pact.* Vel vestito & quidem contractibus adjecto, verb. gratia empt. & vend. pacta opponi & adjici solent de in diem addict. *l. 1. ff. de in diem add.* 2. pactum de retrovendendo, *l. 2. C. de pact. inter empt. & vend.* Pactum legis commiss. & quæ sunt alia, vid. Dn. Struv. *ad π. Exer. 6. thes. 26. Exer. 23. thes. 25.* quibus jus domini quoad exercitium restringi potest, confer. Præc. *Cap. 4. thes. 13. 14.*

Th. 3. Cum pactum generaliter acceptum comprehendat quoque contractus *l. 1. §. 2. 3. ff. de pact. l. 15. de P. V. Vinn. de pact. c. 1. num. 3. 4. & seqq.* ideoque ad primum hunc modum illos quoque refero; Restrigitur enim plenum domini jus vel contractibus nominatis Emptione venditione. Vel innominatis verb. gratia permutatione. Observandum hic, quod feudum constituatur speciali Contractu feudali, quo imprimis Vasallus, cui res in feudum danda, fidem Domino promittit, *2. F. 3. in fin. 4. 6. 7. 23. in fin.* Casus in Terminis habetur *1. F. 25. in pr.* plura vid. apud laud. Dn. Struv. *Synt. 7. F. cap. 8. aph. 3. num. 1. 2.* Item Contractus singularis celebrandus est in jure emphyteuseos, quo Canon in recognitionem domini directi promittitur solvendus, *l. 1. 2. ff. si ag. Vectig. l. 2. 3. C. de jur. Emphyt.*

Th. 4. II. Non raro etiam jus domini restrictum est hoc modo, ut aut utile, aut directum transferatur per ultimam voluntatem sive legatum, & tum acquiritur isti, cui relictum est, statim ipso jure, *per l. 80. de legat. 1.*

Th. 5. III. Modus fit per præscriptionem, verb. grat. quando Emphyteuta bona fide per definitum temporis spatium annorum non vi, clam aut precario Emphyteus in possedit, eandem acquirit, *per l. 3. l. 8. C. de præscript. 30. vel 40. ann. Confer. Carpz. P. 2. G. 38. Def. 15.*

Th. 6. Denique IV. Lege plenum domini jus quoad exercitium certis ex causis restringitur Dominis, quarum personarum

SOLI DEO GLORIA

rum mentionem feci in *Cap. IV. thes. 2. ad hb. 13.* de quò adeò plura
monere hic superfedeo.

CAP. VII. & Ult.

DE

EFFECTIBUS JURIS DOMINII RESTRICTI.

Th. 1.

Effectus juris Dominiū restricti potissimum in eò consistit,
quod quis non nisi in tantum sit rerum suarum Moderator
& Arbiter, in quantum lege aut conventione, aut alio modo
non prohibetur, *l. 14. C. de cont. Empt. l. 6. C. de reb. al. non alien. conf.*
Cothmann. Vol. 3. Resp. 11. n. 29. Arnisaus de jur. Majest. lib. 3. c. 1. n. 20.

Th. 2. Habent itaque illi, quibus tantum Exercitium re-
strictum, plenissimum rei suæ usum & proprietatem, nisi quod a-
lienatio ipsis vel aliis damnosa iisdem interdicitur. Illi verò, qui
Utile & Directum dominium habent, possunt in quantum cujus-
que dominii effectus se extendit, de eo disponere. Adeoq; directus
Dominus habet superiorem in re potestatem & ipsam propieta-
tem, quibus vero Utile Dominium tantū competit, non solum ha-
bent plenissimū jus utendi fruendi, sed rem ipsam pro lubitu tracta-
re possunt, modo deteriore non reddant, etiam jus utendi fruendi
per locat. & cond. in alium transferre possunt. Nam (1.) De Va-
sallo illud dicitur, *2. F. 8. 23. §. consequ. 2. F. 9. §. donare.* (2.) De
Emphyteuta in *l. 1. §. 1. Si ager vect. l. ult. C. de jur. Emphyt. l.*
219. de V. S. (3.) Illud de Marito quoq; ratione utilis Dominiū in rebus
dotalibus. legitur *l. 20. C. de jur. dot. l. 10. §. 3. 6. ff. eod. l. 7. §. 2. 10.*
11. ff. d. 1. De cæteris vid. supr à Cap. IV. Illud utile Dominium tri-
buit Dominis & Utilem rei vindicationem ad sua jura persequen-
da. Nam & R. V. & Vasallo competit. *2. F. 8. verb. rei autem*
hanc habet potestatem. ut tanquam Dominus possit à quolibet pos-
sidente sibi quasi vindicare, quæ utilis R. V. & Emphyteutæ & su-
perficiario competit, *l. 1. §. 1. si ager vectig. l. 1. §. 6. 7. de superfic. l. 73.*
l. 75. de R. V. Marito quoq; tribuitur, *l. 9. C. de R. V.* Quin etiam de
re dotali furto subtracta actionem furti, *l. 94. in fin. de furt. & de dam-*
no dato actionem damni injuriæ instituere potest, l. 18.

§. 1. in fin. solut. matr.

SOLI DEO GLORIA.

154032

(K2617952)

17-17

VOLV...

Q. D. B. V.
DISPUTATIO JURIDICA

De
**JURE DOMINII
RESTRICTO,**

Quam
Divinâ favente Gratiâ,
Autoritate & Decreto
Magnifici Jctorum Ordinis in Al-

ma Lipsiensi,
SUB PRÆSIDIO
DN. D. PAULI FRANCISCI

ROMANI,
Com. Pal. Cæs. Prof. Pand. Publ. & Facul. Jur. Assess.
nec non Canon. Numburg.

*Publicæ placidæq; Disquisitionum Censuræ
submitit*
CAROL. FRIDERICH *Sarber/*
Gustroviensis Megapolitanus,
AUTHOR.

d. XI. Mens. Martij M DC LXXV.

LIPSIÆ
Literis JOHANNIS GEORGI.

